

Annetun maailman luojat

Näyttelijä, katsoja ja yhteisesti luotu merkitys osallistavissa ja immersiiivisissä esityksissä

Abstrakti 13. 12. 2014

Tohtorintutkintoon tähtäävä tutkimukseni pyrkii laajentamaan näyttelijäntyön tekniikan vastaamaan katsojia uudella tavalla aktivoivien esitysten asettamiin vaatimuksiin.

Katsojaa uusilla tavoilla aktivoivat esitykset ovat yleistyneet niin Suomessa kuin kansainvälisesti, joten näyttelijöille on syntynyt tarve pystyä toimimaan perinteisen näyttämöaseman lisäksi muunlaisissa esitystilanteissa. Tutkimukseni vastaa tarpeeseen kartoittaa osallistavien ja immersiiivisten esitysten näyttelijäntyön lainalaisuuksia. Osallistavalla esityksellä tarkoitetaan yleisesti esityksiä, joissa katsoja osallistuu esitystapahtumaan. Immersiiivisellä tarkoitetaan tässä esityksiä, joissa katsoja on esityksen keskiössä, mutta ei välttämättä toimijana.

Osallistavat ja immersiiiviset esitykset luovat katsojalle uudenlaisen merkityksen tunteen, koska ne avaavat katsojalle mahdollisuuden osallistua taideteoksen merkityksenantoprosessiin ruumiillisella, intiimillä ja henkilökohtaisella tavalla. Tässä tutkimuksessa tällä nähdään olevan yhteiskunnallista merkitystä, koska määrittelemällä uudelleen vuorovaikutuksen tapoja osallistava näyttelijäntyö voi avata uusia, merkitysriikkaampia vaikuttamisen keinoja tämän hetken syrjäyttävässä yhteiskunnassa.

Tutkiminen tapahtuu yhdistämällä olemassa olevia tutkimuksia ja menetelmiä taiteilijan omaan praktiikkaan esimerkiksi avaamalla näyttelijäntyön kohtausharjoittelun katsojille. Tutkimuksen suhde näyttelijäntyöhön on kriittinen; se kyseenalaistaa totuttuja näyttelijäntyön käytäntöjä. Samalla se käsitteellistää, kartoittaa ja luo ehdotuksia uudelle näyttelijäntyön teorialle ja käytännöille. Tutkimus sisältää kolme taiteellista osiota, jotka toteutetaan vuosina 2014–2018 ja se tuottaa näiden lisäksi osallistavan, monimediaisen ja verkkomuotoisen väitöstutkimuksen.